

ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕು. ಬರೀಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಧಾರಾ ಕಾರವಾಗಿ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಯಾವ ಕಾರ್ಯವೂ ನಡೆಯಲಾರದು. ಇಪ್ಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹಿರಿಯೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಧರ್ಮಪುರಿ ಹೋಬಳಿಗೆ ಬೇರೆಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ, ಕೆರೆಇಲ್ಲ, ಝರಿ ಇಲ್ಲ, ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಹಿರಿಯೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಸಾಗರ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ.—ಧರ್ಮಪುರಿ ಹೋಬಳಿಯ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಸಾಗರದ ಕೆಳಗೆ ತಿರಿಜಮೀನಿದ್ದರೆ, ಧರ್ಮಪುರಿ ಹೋಬಳಿ ಜನರ ವಿಷಯವೇನು! ಅವರ ಗತಿಯೇನಾಗ ಬೇಕು, ಸ್ವಾಮಿ?

ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಷ್ಟ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟದೆ ದೊಡ್ಡಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಾಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಮೂಲಕ socialistic pattern ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾರಿರಿ. Socialistic pattern has been vulgarised ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದಯಮಾಡಿ ಇಂಥ ನಕಲೆ ಕುಣಿತ ಕುಣಿಯಬೇಡಿ. ಇದರ ಬದಲು ನಿಜವಾದ ಆದಳಿತಮಾಡಿ ಬದುಕು ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಯಾವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೇ ಆಗಲೆ ನಿಗದಿಯಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರೋ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅಷ್ಟು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸದೆ ಹೋದರೆ, ಆ ರೀತಿಯಾಗಲು ಜವಾಬ್ದಾರರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ತಪ್ಪು. ಆ ರೀತಿ ಕೆಲಸವಾಗಲು ಬೇಕಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡದಿರುವುದೂ ತಪ್ಪು, ಅಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ತಾವು ಇರುವುದೂ ತಪ್ಪು.

6 P.M

HALF-AN-HOUR DISCUSSION Re: QUESTION No. 2257.

Re. Compensation paid to the owners of submerged areas under Tungabhadra Reservoir.

*ದಾ! ಆರ್. ನಾಗನಗೌಡ (ಹೊಸಪೇಟೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆ ಬಳಾರಿ, ಕರ್ನೂಲು ಮತ್ತು ಅನಂತಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸಿದೆ; ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯದ ನೀರನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರಿಗೆ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಕಷ್ಟಗಳಾಗಿವೆ. ಇವರು ಬಹಳ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಜಮೀನುಗಳು ಈ ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿವೆ; ಅವರ ಬಾಳು ದುಃಖ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದೆ. 1944ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯದ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ ಯಾಯಿತು. 1941ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಅಕ್ಟಿಬಿಷ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಹೊರಡಿಸಿ, ಈ ಜಲಾಶಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಕಾಲುವೆಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು

ಭೂಮಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನು ಧಾರಣೆ ಇತ್ತೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮದರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಆಗ ಹೇಳಿದರು. ನಂತರ ಒಬ್ಬರು ಕಲೆಕ್ಟರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ, ಯಾವ ಯಾವ ಜಮೀನಿಗೆ ಏನೇನು ಬೆರೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಮೂದಿಸಿ ಒಂದು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿದರು. 1941ರಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆ ಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನ 1944-45ರವರೆಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. 1945ರಲ್ಲಿ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು, ಅದಾಗ್ಯೂ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಅಳತೆಮಾಡಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಗೆ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಆ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಅಕ್ವೆಡಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಭೂಮಿಗಳಿಗೆ ಧಾರಣೆಯನ್ನು 1946, 1947, 1948 ಮತ್ತು 1949ರವರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ 1941ರಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಯಾದ ಧಾರಣೆಯನ್ನೇ 1949ರಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಟ್ಟರು. Living index ಪರಿಸೀಲಿಸಿದರೆ, 1939-40ರಲ್ಲಿ 100 ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, 1947ರಲ್ಲಿ 306 ಇತ್ತು, 1948ರಲ್ಲಿ 382 ಆಯಿತು. ಭೂಮಿಯ ಧಾರಣೆ ಕೂಡ ಮೂರು ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಆಗ 1941ರಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದ ಧಾರಣೆಯನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದರೆ ಬಹಳ ಅನಾಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದೆವು. ಕಡೆಗೆ ಮದರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೂರು ರೂಪಾಯಿನ ಭೂಮಿಗೆ 85 ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು 15 ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂತಲೂ, ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೀಗೆಯೇ ನೂರಕ್ಕೆ 185 ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು 15 ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂತಲೂ ಹೇಳಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 100 ರೂಪಾಯಿನ ಭೂಮಿಗೆ 200 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಆ ಜನರಿಗೆ ಅರ್ಥಭೂಮಿ ಬಂದಹಾಗಾಯಿತು. ಮನೆಗಳಿಗೆ ನೂರಕ್ಕೆ 300 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಆ ಜನರು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟದ್ದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 1948-49ರಲ್ಲಿ ಅವರ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಮನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಮೇಲೆ ಹೊಸ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೆಲೆಸಿದರು. ಹೀಗೆ ನೆಲೆಸಿದವರು 65 ಗ್ರಾಮಗಳವರು, ಸುಮಾರು 90 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯವರು. ಅವರು ಹೊಸ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಜೀವನಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದರು. ಆಗ ನಿಡಲು ಬಡಿದಹಾಗೆ, bolt from the blue ಎಂದು ಹೇಳುವವರೆಗೆ 1954ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರು, ನೀರಾವರಿ ಜಲಾಶಯಗಳ, ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳ ತಜ್ಞರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಕಾರ ಅದುವರೆಗೆ 1,630 ಅಡಿ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿಮಾಡಿದ್ದನ್ನು 1,635ರವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಐದು ಅಡಿ ಹೆಚ್ಚು ನೀರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು, ಆದರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಭೂಮಿ ಏನು ಮುಳುಗಡೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಕ್ವೆಡಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಮೊದಲೇ ದುಃಖಭರಿತರಾಗಿ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಕಷ್ಟ ತಂದಹಾಗಾಯಿತು. ಹೊಸದಾಗಿ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಅಲ್ಲಿಗೂ ಹೋದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಆದಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನಿಖರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಟ್ಟುಹೋಯಿತು, ಹೊಸ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಬೇಕಾಯಿತು. ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಯು "ಇ" ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜವಾಬು ಕೊಡುತ್ತಾ, "In

(ಡಾ|| ಅರ್. ನಾಗನಗೌಡ)

the case of one newly built colony in the Bellary area which is required to be shifted on account of its proximity to the Reservoir at plus 1635” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಜನರು ತಮ್ಮ 90,000 ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಹೊಂದಿಮೇಲೆ, ನಾಲ್ಕುಪಟ್ಟು ಬೆಲೆ ಇದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. 1941ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಣೆ ಹೊರಡಿಸಿದವು, ಅಗಿದ್ದ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದರು. ನಾಲ್ಕುನೂರು ರೂಪಾಯಿನ ಭೂಮಿಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಮೇಲೆ ನೂರುಕ್ಕೆ 85 ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. 1957-58ರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ price index ನೋಡಿದರೆ, Food 471, Clothing 482, Fuel 423 ಹೀಗಿದೆ; ಇದರಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಬೆಲೆಯ ಮೇಲೂ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ. ಭೂಮಿಯ ಧಾರಣೆ ಇಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರ ನೂರುಕ್ಕೆ 85 ಹೆಚ್ಚಾಗಿ-ಎಂದರೆ ಒಟ್ಟು 185 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಹನ್ನೆರಡು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣಿಯಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮೂರು ಗ್ರಾಮಗಳ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗ ಒಟ್ಟು ರಾಮೇಶ್ವರ ಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ 1,275 ಎಕರೆ, ಮುಂದೆ ಬಹಳ ನಲ್ಲಿ 3,968 ಎಕರೆ ಮತ್ತು ತಂಬರಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ 1,973 ಎಕರೆ, ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಭೂಮಿಗೆ ಈಗಿನ ಧಾರಣೆಕೊಡಬೇಕು, ಆಗ living index 100 ಇದರ ಈಗ 480 ಆಗಿದೆ, ಅದಕಾರಣ ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜಮಾಬು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ “The acquisition of properties in the Bellary area coming under 1,635 level also been notified in the years 1941 and 1942. Therefore the market rates of those years will be adopted for fixing the compensation, etc.” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ 2,157ನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಕೊಡುವಾಗ ಕೆಲವು ವಿಷಯ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರ ಭೂಮಿ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಶೇಕಡ 15ರಷ್ಟು ಧಾರಣೆಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಸೋಲೇಷಿಯಂ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಎಕ್ಸ್‌ಗ್ರೇಷಿಯಾ ಒಂದೇ ಬರುವುದು. ಮೊದಲು ಮದ್ರಾಸು ಸರ್ಕಾರದವರು ಶೇಕಡ 85 ರಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. 1957ರಲ್ಲಿ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಲಿಮಿಟ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಶೇಕಡ 488 ಇರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳುವುದು ಶೇಕಡ 100 ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು. ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಆಗಿನ ಧಾರಣೆಗೂ ಈಗಿನ ಧಾರಣೆಗೂ ಒಂದು ಅವರೇಜ್, ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದ ಭೂಮಿಗೆ 296 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದರೆ ಈ ದಿವಸ ಅದರ ಖರೀದಿ 498 ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ಆ ಜಮೀನುದಾರ ಇನ್ನೂ 200 ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು ಭೂಮಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. 1,630 ರಿಂದ 1,635ಕ್ಕೆ

ವಾಟರ್ ರೆವಲ್ ಹೆಚ್ಚಿಸುವಾಗ ಯಾವರೀತಿ ಮೊದಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು 1,635ಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿರುವುದು, ರೈತ ಈಗ ಭೂಮಿ ಬೇಕಾದರೆ ಶೇಕಡ 200 ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯೆಂದು ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಹಿಂದಿದ್ದ ಖರೀದಿಗೆ ಈಗ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡವ ಹೊಸ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಗೆ ಶೇಕಡ 488 ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡುಕೊಂಡರೆ ಸರ್ಕಾರ 296 ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ? ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಬಂದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ‘ಕಟ್ಟುವೇಲೆ ಕಟ್ಟಣ ಕಾಸಿ ಬರೆಹಾಕಿದರು’ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟು ಕನಿಕರವಿಲ್ಲದಿರುವ ಮನಸ್ಸು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಸರಾಸರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಬಾರದು. ಈ ದಿವಸ 488 ರೂಪಾಯಿ ಲಿಮಿಟ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಇದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹಣ ಅಂದರೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಭೂಮಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಏನು ನ್ಯಾಯಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್ (ಹಡಗಲಿ).—ಒಂದು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—That can be allowed only on previous intimation.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

*ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಎಂ. ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ (ಮರಾಮತ್ ಹಾಗೂ ಎದ್ದುಚ್ಚಕ್ಕಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ನ್ಯಾಯ, ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಾಗನಗೌಡರು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಜಮೀನು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜನರ ವಿಷಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಬಹಳ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರದವರಾದರೂ ಕೂಡ ಇಂಥ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ, ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವರಿಗಿ ಯಾರಿಗೂ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವಾರ ದೆಂಬುದೇ ಸರ್ಕಾರದ ಆಶಯ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಲೋಕೋಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಮನೆಮಠ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಜನರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಖ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಬಾಳುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ಸರ್ಕಾರದ ಆಶಯ. ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ಆಶಯ ಈ ರೀತಿ ಇರುವಾಗ ಇದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕಾನೂನುಗೊಳಪಡಿಸಿ ಸರ್ಕಾರ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವುದು ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ನಾಗನಗೌಡರೂ ಮತ್ತು ಇತರರೂ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 31 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮುಳುಗಡೆಗೆ ಬಂದಿರುವುದರಲ್ಲಿ 11 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಳುಗಿವೆ. ಇನ್ನು 20 ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪೈಕಿ ಅರ್ಧ ಭಾಗ ಮುಳುಗಿರುವುದು ಕೆಲವಿವೆ. 1,630 ರಿಂದ 1,635ಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವುದು ಏನಿಸಿದಾಗ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮುಳುಗಡೆಗೆ ಬಂದವು, ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ 10

ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮುಳುಗಡೆಗೆ ಬಂದು ಐದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಳುಗಿದವು, ಅರ್ಧ ಮುಳುಗಡೆ ಆಗಿರುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ಆಗಿರುವುದು ಐದು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು 1941 ರಲ್ಲಿ ನಾವು ರ್ಯಾಂಡ್ ಆಕ್ಟಿವಿಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಏನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದೇವೋ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಧಾರಣೆವಾಸಿ ಈಗ ಅನ್ಯಾಯಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ, ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಬಂತೋ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣ ಜಮೀನು ಯಾರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವೋ ಅವರಿಗೆ ಈ ದಿವಸ ಆ ದರ ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯ. ನಾವು ಈ ಜಮೀನನ್ನು ಯಾವ ದಿವಸ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೋ ಆ ದಿವಸ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ದರ ವೇನಿರುತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಪರಿಹಾರ ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವುದು ಧರ್ಮ ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ 1,630 ಅಡಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಶೇಕಡ ೫5 ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು; ಮತ್ತು ಶೇಕಡ 15 ಸೋಲೇಟಿಯಂ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಒಟ್ಟು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವುದಕ್ಕೆ 200 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲಾಯಿತು; ಮತ್ತು ವ ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರಿನ ರೈತರಿಗೂ 85 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಕೊಟ್ಟು ಅದರಂತೆ ಶೇಕಡ 185 ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಹಾರ ಮುಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡ 15 ಸೋಲೇಟಿಯಂ ಅಂದರೆ ಸಮಾಧಾನ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಲಾಯಿತು.

ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ನಮುನೆಯ ಯಾವುದು ಎಂದರೆ 1630-35 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಡೆ ಯಾದ ಜಮೀನಿನ ಪ್ರತಿಯಷ್ಟೇ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿಸಿದಹಾಗೆ 1941 ರಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಈಗ ಕೂಡಲಾಗುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿ ತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. 1941 ರಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಏನು ಇತ್ತೋ ಮತ್ತು 1957 ರಲ್ಲಿ ಏನು ಬೆಲೆ ಇದ್ದೋ ಇವು ಎರಡನ್ನೂ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಈ ಎರಡೂ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಬೆಲೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಎಂದು ತಿಳಿಸುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಈಗ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಸರಾಸರಿಯಾಗಿ 130 ರೂಪಾಯಿ ಎಂಬ ಅಂಶ ಬೆಲೆ ಇರತಕ್ಕ ಜಮೀನಿನ ಬೆಲೆಯು 1957 ರಲ್ಲಿ ಅದು 381 ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಜಮೀನಿಗೆ 200 ರೂಪಾಯಿ ಅಷ್ಟು ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿ 100ಕ್ಕೆ 200 ರೂಪಾಯಿ ಅಷ್ಟು ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು ಶೇಕಡಾ 100 ಅಷ್ಟು extra ಬೆಲೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಮಾಧಾನಾರ್ಥವಾಗಿ 15 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಹ ಇದೆ. ಒಂದು ಜಮೀನಿನ ಬೆಲೆ 130 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ 130 ರೂಪಾಯಿ Extra ಕೊಡುವುದು ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು 260 ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿ 15 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಒಟ್ಟು 278 ರೂಪಾಯಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಮನೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ 250 ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯ ಮೇಲೆ 150 ರೂಪಾಯಿ ಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲೆ 15 per cent solatium ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟು

ತುಂಗಭದ್ರಾ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಅಂಗೀಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕಳಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಡಾ|| ಆರ್. ನಾಗನಗೌಡ.—ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು 100 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ 185 ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು 285 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮತ್ತು 15 per cent solatium ಸೇರಿಸಿ ಒಟ್ಟು 300 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಈ ಮೊದಲೇ ನಾನು ಆರಿಕಮಾಡಿಕೊಂಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, market value of the land 100 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದರೆ, 15 per cent solatium ಮತ್ತು 85 per cent ex-gratia ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದಿದೆ. ಮನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ರೀತಿ ಇದೆ. ಮನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ 185 per cent ex-gratia ಮತ್ತು 15 per cent solatium ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಕಟ್ಟಡದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ 250 per cent ex-gratia excluding 15 per cent solatium is recommended.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿವೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಧಾರದಮೇಲೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಅದೇ ಅಧಾರದಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಅದೇ ತಳಹದಿಯಮೇಲೆ ಪರಿಹಾರ ವನ್ನು : ದಗಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಧರ್ಮ. ರ ಯ ಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ 30 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 1630-35 feet level ಏರಿಸಿದಾಗ ಆರು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿವೆ. ಜೀವನ ಮಾಲು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಬೇರೆ ಜಮೀನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಲು ಬೇರಕಡೆ ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸ ವನ್ನು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಮಾಡಲು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಕಾತರಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಬಗ್ಗೆ 1941 ರಲ್ಲಿ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಆಗಿತ್ತು. 1630-35 ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಎರಡಕ್ಕೂ ನೋಟಿ ಫಿಕೇಷನ್ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ರೈತರಿಗೆ ಗೊತ್ತು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಗ್ಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮತ್ತು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕ ವಾಗಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಈಗ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಆಭ್ಯಂತರವೂ ಇಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ನ್ಯಾಯವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲು ಸರ್ಕಾರ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎನ್. ಹುಲಕೋಟೆ.—(ಮುಂದರಗಿ) ಹಿಂದಿನ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಿ ಪುನಃ ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಎರಡೂ ಒಂದೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧಾರದಮೇಲೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಉದ್ದೇಶವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—1941 ರಲ್ಲಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ 1935 ರೆವಿಲ್ಲಗೆ ಏರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಪುನಃ ತೊಂದರೆ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

6.30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅದು ತಪ್ಪು, ಸರಿಯಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 1630ಕ್ಕೆ ಯಾವುದು ಮುಳುಗಡೆ ಆಗುತ್ತದೆ, 1635ಕ್ಕೆ ಯಾವುದು ಮುಳುಗಡೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ 1941ರಲ್ಲಿ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡಿತ್ತು. ಯಾವಾಗಲೇ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡಲ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ರೈತರಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಬಾರದು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಬಾರದು ಎಂಬುದು; ಆಪ್ತ ಮೂಲ ವಿಷಯ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. 1941ರ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಪ್ರಕಾರ 1943ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನು ಕನಿಷ್ಠ ಬೆರೆ ಇತ್ಯಾದಿರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಸಮಾಧಾನಕರವಾದ ಬೆರೆ ಕೊಡಬೇಕಾದದ್ದು ಧರ್ಮ. ಅದು ರಾಯಚೂರು ಆಗಲಿ, ಧಾರವಾಡ ಆಗಲಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಆ ತತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಈಗ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂಭತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹನ್ನೆರಡು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ, ರಾಯಚೂರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಂಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಈಗತಾನೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಆ ನೀತಿ ತತ್ವಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಅದರ ಬೆರೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭ್ಯಂತರ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಎಕ್ಸ್‌ಗ್ರೇಷಿಯಾ ಮತ್ತೊಂದು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 25ವರೆಗೂ ಡಿಪ್ರೀಸಿಯೇಷನ್ ವಜಾಮಾಡಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಒಂದು ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಬೆರೆಕಟ್ಟತಕ್ಕವರು ಕೂಡ ಡಿಪ್ರೀಸಿಯೇಷನ್ ಎರಾ ನೋಡಿ ರೆಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಬೆರೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವುದು ಅಲ್ಲ. 50 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕಿಂತ ಕಟ್ಟಿದ ವ ನೆಯನ್ನು ಇವತ್ತು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಇವತ್ತಿನ ಬೆರೆ ಏನಿದೆ ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೇ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಧಾರಣೆ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದು ಮುಖವಾದ ಅಂಶ. ಇದು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ; ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಗ್ರಾಮಗಳಿಂದ

ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಏನು ಬೆರೆ ಬರಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಾಗಲಿ ಕೊಂಡರೆ ಕೆಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾದಂಥ ಒಂದು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಲಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಸರ್ಕಾರ ವಿಮರ್ಶಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಪುನರ್ರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಸ್. ಹುಲಕೋಟಿ.—ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಯಾವ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ರೀ ಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಟ್ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ನೀತಿ ಅಥವಾ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಇದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ವೆಚ್ಛಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡುವುದು, ರಸ್ತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದು, ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದು, ಸ್ಕೂಲ್ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸುವುದು ಮತ್ತು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದು ಈ ರೀತಿ ನಿತ್ಯ ಜೀವನ ಏನುಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದೀರು ಆ ನೀತ್ಯ ಜೀವನಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಏನು ಅನುಕೂಲಮಾಡಬೇಕೋ ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಸ್ವಶಾಸನ ಆದಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The House will now adjourn and meet again at 1 p.m. tomorrow.

The House adjourned at Thirty-five Minutes past Six of the Clock to meet at One of the Clock on Thursday, the 27th November 1958.